

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

37 številka. **MARIBOR** dne 11. septembra 1924. 58. letnik.

Złoba in neumnost.

Minister notranjih zadev Nastas Petrovič se je pred kratkem izjavil o Pribičeviču, da je to človek, ki nima niti ene lastnosti, potrebne pravemu in treznemu, kulturnemu in uspešnemu politiku. Pribičeviča je enkrat samo zlobnost in zagrizenost, drugič pa napravi vtis, kot da bi ne bil čisto razsoden. Če je drugo, potem ga je treba obžalovati kot človeka, a mora se le reči, da vse njegove lastnosti niso primerne za človeka, a še manj za politika. Sodba ministra Petroviča je ostra, a pri tem popolnoma točna. To potrjujejo vsi, ki Pribičeviča dovolj dobro poznajo, vidi se pa to tudi na njegovih pristaiših, ker slabe lastnosti voditelja so v polni meri prešle tudi na celo članstvo njegove stranke. Minister Petrovič je še omenil, da je za demokrate sreča, ko so se Pribičeviča iznebili, nesreča pa za radikale, katerih se sedaj drži.

Zlobnost in zagrizenost pomešana z nerazsodnostjo je v največji meri obdala veliko večino Pribičevičevih ali samostojnih demokratov in te slabe ter tudi pogubonosne lastnosti se vidijo najbolj sedaj, ko bije ta družba najvročejšnji boj proti sedanji vladi. Ta boj je boj samih laži in ima to znamenitost, da je še bolj nerazsoden, kot pa zloben. Pribičevičevi pristaši so namreč na silno krivi poti, ko mislijo, da je ljudstvo nerazsodno in neumno. Policajdemokratski listi prihajajo s stvarmi, ki ljudi naravnost osupnejo po svoji nezastisljani neumnosti in po svojem nerodnem varanju. Tako čitamo dan na dan po »Jutru«, »Narodu«, »Taboru« in »Domovini« nerazsodne hujskarije glede davkov. — Policajdemokrati pravijo, da se davki na vso moč iztirjujejo. Davki se pa ne iztirjujejo ne bolj in ne manj, kakor pod prejšnjo vlado, ki je kriva teh davkov in pritiska davčnega vijaka. Ta vijak so privili radikali in Pribičevičevi in sedanja vlada, ki je vzela na program izenačenje davkov, davčnega vijaka v nekaj tednih ne more zopet odviti. Da se tolikga dela ne more izvesti preko noči, je pač jasno vsakemu pametnemu človeku.

Nadalje se izmislija in laže, da meče vlada invalide in penzioniste skozi vrata. Res je ravno nasprotno, da se po dolgih letih pod sedanjjo vlado prvič sprejemajo predlogi invalidskih in drugih organizacij ter uvrščajo v nove zakone, ki bodo po možnosti popravljali od poprej nakopičeno velikansko krivico.

Policijademokratskim lažnjivcem in hujskačem tudi prav dobro služi obstoječa vojska. Na vso moč hujskajo, očitajo in vpijejo o velikih stroških sedanje vlade za armado. To očitaneje je tudi silno zlobno in neumno, ker ne gre za nič drugega, kakor za vzdrževanje tistega števila vojske, ki je bilo določeno od prejšnjih vlad in ki se črez noč tudi ne da odpraviti, razven z

novim proračunom. Če bi vlada v tem oziru kaj ukrenila bi bili Pribičevci prvi, ki bi zagnali strašen vik in krik, češ, da vlada »ogroža in ruši državo«. Po tistih listih, ki so poprej pisali, kako dobro se našim fantom godi pri vojaških v Makedoniji, čitamo sedaj kar na enkrat, da je škandal in krivica, da naši fantje še niso prišli iz Makedonije domov služiti vojake. Kako se premeščajo veliki vojaški oddelki, je ljudem dovolj dobro znano. To vedo prav dobro tudi policajdemokratski lažnjivci in hujskači ko pišejo o vojaških razmerah, zatajujejo, kakor svoja prejšnja stališča in naziranja, tudi to, da se uvaja sedaj nov red v vojski in da ne ostanejo več ne-kaznovane razne surovosti višjim napram nižjim.

Ker se korupcija sedaj odločno pobija, si Zerjavovci posebno korupcijo izmišljajo. Za njih je korupcija, da je bil profesor Jarc imenovan za vladnega komisarja Kmetijske družbe. Zerjavovci si namreč mislijo, da so ljudje že čisto pozabili, kako je avtonomijo Kmetijske družbe potepal Pašič—Pribečevičev režim, ki je postavljaj za komisarje Zerjavove hlapce. Komisarji so sploh izum prejšnjega režima, ki je uničeval samoupravo, da je zamogel po svojihhlapcih ljudsko voljo enostavno potlačiti. Sedanja vlada tega ne pozna, ampak uvaja v upravo duh enokopravnosti in spoštovanja del zakonov. Pri Kmetijski družbi ima profesor Jarc voditi posle družbe tako dolgo, dokler se ne izvršijo volitve.

Podoben badasto-zločin hujškarij in laži bi se dalo navesti dolgo vrsto; pa ni potreba, ker je pristaša prejšnjega režima popolnoma obsenčil duh dobroznane- ga voditelja in ker so povrh še čisto glavo izgubili vsled vladnih ukrepov za pobijanje in preganjanje korupcije. Izguba oblasti in pa še strah pred odgovornostjo je od kolovodij navzdol popolnoma zdviljal in zmešal vse stebre Pašić—Pribečevićve stranke.

Pozor pred hlapci prejšnje vlade v državni službi.

Ob priliki jugosokolskega izleta v Zagrebu so mnoge priče slišale od raznih policijskih organov, ki niso hoteli posredovati ob raznih pouličnih spopadih, naslednje, prav značilne besede: »Naj se le tepejo, naj le nastanejo kravali, da Davidovičeva vlada pade in Pribevič zopet pride!« Nadalje so poročali vsi listi, razven onih par, ki služijo P. P. družbi, da so policisti, ki niso hoteli skrbeti za red ali pa so celo svojo oblast izrabljali, skrili svoje službene številke, da se jih ne bi moglo klicati na odgovornost. Te ugotovitve in pritožbe glede drznega poslopanja hlapcev prejšnjega režima v državni službi pa ne prihajajo samo iz Zagreba, am

pak tudi iz drugih delov države in tako tudi v veliki meri iz krajev predvojne Srbije. Beograjski list Davidovičeve stranke »Demokracija« navaja celo vrsto primerov iz dežele in pa tudi iz najbližje bližine vlade, da so se razni uradniki — agenti Pašića in Pribeževića, izkazali s pravo upornostjo proti naredbam sedanje vlade. Značilne primere beležijo iz vseh ministrskih oddelkov. Največ upora je bilo seveda tedaj, ko so novi ministri prevzeli svoje posle. Razni načelniki niso hoteli izročati spisov, drugi so pa zopet skrajno sumljivi, da so pomagali prejšnjim režimovcem uničevati dokaze in sledove korupcije. Na kongresu UJU v Dubrovniku se je neki višji uradnik ministrstva prosvete tudi izkazal kot zagrizen agent prejšnjega režima in popolnoma sposoben za vsako zlorabo na svojem službenem mestu. Bil je namreč najbolj vnet pri sklepanju resolucij, ki so v ostrem nasprotju z duhom sedanje vlade in običajni pozdrav zbranega učiteljstva na ministra prosvete je izizvalno izostal baš na njegov predlog.

Pašič—Pribičevići agenti, ki izigravajo, zasmehujejo ter tudi potvarjajo naredbe sedanje vlade, imajo namen predstavljati položaj vlade kot slab in nestalen. Delo teh sumljivih ljudi v državni službi naj bi vplivalo na ljudstvo, češ, poglejte, kako slaba je vlada, ko še mi vedno delamo, kakor hočemo in kakor smo poprej delali. Na to karto polagajo voditelji prejšnjega režima veliko važnost in če se sumljivim agitatorjem Pašič—Pribičevića v državni službi ne prepreči zavratniško in rovarsko delo, nastane lahko znatna škoda. Med agenti P. P. režima je prav malo tako daleč zapeljanih ljudi, ki bi bili v resnici uverjeni, da je sedanje stanje samo prehodno, in sicer kratkodobno, marveč največ je takih, ki ne kljubujejo iz slepe zapeljivosti, ampak preučujejo in po navodilih strankarskih voditeljev, odnošno vsled tega, ker so po poklicu že davno strankarji in ne več uradniki. Če se te kratkomišlji odpravi iz službe, ne bo pač nobene škode, ampak ravno nasprotno, velika korist, kar bi se na ta način zopet ukrepila vrsta in zavest neodvisnega uradništva ter bi tako blodneži in zaslepljenci sami od sebe prenehali.

Pašić in Pribičević sta leta in leta trebala nepristranost iz uradniških vrst, a to gotovo tudi sama vesta, da njuna vzgoja in vera v stari režim ne more dolgo ostati, če novi režim pravice in zakonitosti pokaže vso svojo moč in po potrebi tudi vso strogost. Radi tega voditelji Pašić-Pribičevićeve politike na vso moč hujskajo svoje pristaše-uradnike, češ, če se z njimi da kaj doseči, se doseže hitro, ali pa nič in nikdar več. To potrjujejo razni izgedi, ki so se dogodili takoj po nastopu nove vlade ter se po malem še nadaljujejo ali pa vsaj pripravljajo. Ko so po Srbiji pristaši sporazuma proslavljali vladno spremembo, so postopali razni na-

Dr. A. Jehart:

Nekaj o potovanju v svetopisemske dežele.

»Potovanje —? Pa v takih dragih časih —? Tega pač ni treba —? Kje bode te pa denar dobili?« Tako dujemo tega in onega ugovarjati.

Da vas pomirim, vam bom na vsa ta huda vprašanja lepo po vrsti odgovoril. Prepričan sem, da bode te še preden vse preberete že navdušeni pristaši moje misli. —

Vsak rokodelčič mora potovati, da se razgleda po svoji stroki. Tudi profesor Sv. pisma je rokodelec, njegovo orodje so knjige, njegova stroka je razlaganje Sv. pisma, delo njegovega truda pa je izobrazba mladih duhovnikov. Kdor pa hoče razlagati in učiti Sv. pismo, ta si mora ogledati svetopisemske dežele.

Kakor veste, nam podaja Sv. pismo Božje razodetje. Bog pa nam razodetih resnic po večini ni podal zbranih in sestavljenih, kakor jih imamo danes na primer zbrane v katekizmu, ampak, bi dejal, v okvirju zgodovinskih dogodkov. Zgodovina človeštva in posebič zgodovina Izraelcev je nositeljica, je posoda Božjih obljub in Božjega razodetja.

Izraelci pa so živeli v deželah, ki so čisto drugačne nego naše, v deželah, ki jih imenujemo »Jutrovo«, »svetopisemske dežele.« Gore in doline, vode, rastlinstvo in živalstvo, vse je drugačno. Ljudje tam drugače živijo, drug jezik govorijo. Njihovo življenje in obnašanje, njihovo delo in opravilo, — vse se je razvilo pod vplivom njihove vroče domovine. Kajti svetopisemske dežele ležijo v vročem pasu ali pa vsaj čisto blizu njega.

Zivljenje in mišljenje Izraelcev in njihovih potomcev Judov in drugih narodov, ki jih še omenja Sv. pismo, pa odseva iz vsake strani Sv. pisma. Čisto drugačno je nego smo ga vajeni mi, nepojmljivo, tuje, večkrat nerazumljivo. Sv. pismo je zares pismo, pisano v daljnih krajih in naslovljeno na vse človeštvo.

Pa je tudi pismo iz davnih časov! Dogodki, ki so nositelji Božjega razodetja, so se vršili več tisoč let pred nami. Ze zdavnaj so se svetopisemska mesta podrla v prah in razvaline, sto- in stoletja so valovala črez nje, vojske so jih teptale, čas je nasul več metrov visoke ruševine na zidove, nekateri kraji so brez sledu izginili, druge spet šele v najnovejšem času s trudom izkopavamo iz sipin.

In o teh daljnjih krajih in davnih dobah govori Sv. pismo. Dan na dan bi naj svetopisemski učenik vse to razlagal, pa teh krajev sam še nikdar videl ni! Le slabo nadomestilo bi bilo, kar so drugi videli in izkusili. To bi se reklo, gledati in opisovati svet, kakor se vidi skozi tuja očala. In tuja očala ne svetijo dobro! Sam mora vse videti, potem bo s pridom učil in šele tedaj bodo imele njegove besede pravo vrednost in veljavo.

Ker je študij svetopisemskih krajev take važnosti, so sv. Oče v posebni okrožnici toplo priporočali vsem, ki se bavijo s Sv. pismom, naj vsaj enkrat v življenju potujejo v te dežele.

In ogledati si mora vse. V Palestino pojde, hodil bo po stopinjah Gospodovih, pristuškoval bo hribom, dolinam, šuštenuj oljčnih gozdov, šumenju Jordana, skušal bo zvedeti, kaj pripovedujejo o Gospodu in o Njegovih besedah, ki so tod donele. Opazoval bo življenje. Jutrovec se je malo izpremenil od svetopisemskih časov sem, kultura se ga ni mnogo dotaknila. Današnji

orientalec živi več ali manj še vedno tako, kakor ga nam
slikajo Evangeliji.

Iti pa mora tudi v Egipt in na Sinaj, po sledovih Izraelovih. Štiristo let so živeli Izraelci v Egiptu, štiri-
deset let v puščavi sinajski. Pet Mojzesovih knjig go-
vori o teh dogodkih. Nadležni faraoni so večkrat upadli
v dežele izraelske, egiptovska kultura ni ostala brez
vpliva na njihov razvoj. Egiptovski hieroglifi, sklesani
v skale in na spomenike in pisani na »papirose«, nam
pripovedujejo o življenju in mišljenju Egipčanov noter
nazaj do četrtega stoletja pred Kristusom. Marsikaj za-
nimivega se najde v teh starodavnih slovstvenih spome-
nikih, kar je velike važnosti tudi za razumevanje Sv.
pisma.

Tudi k Rudečemu morju bo šel in poiskal mesto, kjer so po vsej verjetnosti Izraelci potovali črezenj. In v Sinajsko puščavo in pa na samo goro Sinaj bo tudi treba iti in še dalje po sledovih Izraela. Lastna izkušnja in lastno naziranje teh krajev bo mnogo pripomogla k rešitvi marsikaterega še nerešenega vprašanja v Mojzovih knjigah.

Obiskal bo dežele onstran Jordana, dežele Idumejcev, Moabičanov, Amonitov. Ostanki teh ljudstev še danes živijo pozabljeni pastirski življenji med svojimi griči, prav kakor nekdanji ob času Davidovem.

Tudi v Damask pojde in si pogleda »Ravno ulico«, kjer je molil izpreobrnjeni Paul, in na Libanon k cedram, ki jih toliko hvali Sv. pismo. Na visokem gorskem sedlu Libanona še danes stoji par ceder, 2—3 tisoč let starih, ki so Salomonove čase videle —.

Nazadnje pojde tudi še Babilon in v Ninive. Mnogo govori Sv. pismo o teh krajih. V sivi davni dobi, 5–6 tisoč let pred nami so tod živeli narodi, ki so danes po-